

(Политика, 25.6.2010)

Из маркетиншке радионице са Андрићевог венца сервирана је свежа рекламна кампања у виду новог суперсоничног председника. Он је оштар, али праведан. Строго критикује „непристојно богате”, али брани оне пристојне. Напада офшор ветрењаче у њиховим далеким стаништима. Његова десна рука, министар полиције и калемегдански водич, најављује коначно решавање случајева на којима се одавно нахватала маховина. Постали смо регионални лидери у борби против организованог криминала. Институције су никад јаче, посебно БИА и Народна банка. Газда Језда је пред судом, стеже се обруч око убица Ђурувије, тајкуни моле за опроштај и нуде свесрдну помоћ. Пљуште кредити! Почело је лето, ал’ још увек нису почеле несносне врућине. Све иде к’о по лоју, изгледа да ће свака прича „коначно добити свој епилог”. Свака, осим можда „само једне” – оне најкрупније – где се денуше наше паре!

Случај са „кипарским милијардама” је неоправдано стављен ад акта. Једно време су сви о томе писали, а онда је и та тема постала отрцана вест која више не продаје новине. Правиле су се неке комисије, путовали су на Кипар неки „експерти” и „јагњеће бригаде”. Мало се свађали, мало једни другима пребацивали, а онда се лепо помирили, али паре нису вратили. Тешко је веровати да ће народ икада доживети да те паре буду враћене у земљу, али свакако заслужујемо да чујемо како гласи пресуда. Главни истражитељ Млађан Динкић, који је у време своје кипарске епопеје био гувернер НБЈ, дао нам је врло мршава образложење, иако су га многи олако прогутали. Човек који је политичку каријеру градио на својој књизи „Економија деструкције”, у којој је до детаља описао механизам изношења пара из државе, на крају је помирљиво признао да је цела потрага превазилазила његове могућности. Врло скромно и несебично признање од гуруа наше економије, који нас годинама убеђује да има лек за сваки проблем. Његов коалициони партнер, у народу познат као „Убица офшорова”, на свом крсташком походу није планирао да посети Кипар, иако су се милијарде из земље управо сливале на рачуне неколико офшор компанија, а одатле нестале у непознатом правцу.

Српски истражни органи чак и не морају на Кипар, јер већ имају велики број информација о овом случају. Још 2007. године приказан је серијал емисије „Инсајдер”: „Државна пљачка државе”, у коме је донекле обелодањена цела прича. Будући да се истражитељско новинарство „Инсајдера” махом своди на читање садржаја полицијских досјеа, недопустиво је што овај случај никада није до краја процесуиран. Ако је веровати Динкићу, паре су пребачене на бројне рачуне по свету, тако да Србија није имала

капацитет да их пронађе и врати. При том Динкић тврди да Србија од својих партнера из ЕУ и САД није добила никакву помоћ у овој истрази. Ако је веровати финансијским истражитељима Хашког трибунала, српске власти су те паре могле да врате у земљу, али су из неких разлога то пропустиле да учине. Ту се додаје сумња да су се паре ипак вратиле, али кроз разне приватизације које су обављали омиљени тајкуни. Права хамлетовска дилема – коме веровати, Динкићу или Хашком трибуналу! Сасвим је логично да и једни и други могу бити у праву, као што је логично да говоре неистину. Пратећи ситуацију на светским финансијским тржиштима и банкарске шпекулације, врло је могуће да су наше паре завршиле и у неким од великих светских банака. Ми некако увек прелазимо преко оног дела Милошевићеве банкарске каријере, где је он пекао занат у Њујорку и западној Европи. Да је имао одличне везе са ММФ-ом, Светском банком и великим бројем чланова светске банкарске олигархије. Његова сарадница, банкарка и стипендиста УН-а, покојна Борка Вучић је у поменутом „Инсајдеру“ изјавила да су цео систем са офшор компанијама научили управо од Американаца. Не би било први пут да се тако нешто догоди у свету. Током „обнове“ Ирака 2004. године америчка окупациона власт је негде „затурила“ осам милијарди долара прихода од ирачке нафте, због чега је главни управитељ Пол Бремер имао траљаво саслушање пред конгресним одбором, али паре никада нису враћене ирачком народу. Под строгим надзором ММФ-а и Светске банке руски политичари и олигарси су, током „перестројке“ и Јељцинових „реформи“, спровели једну од највећих пљачки народа. Такође је логично да су паре ипак узели домаћи смутљивци, који су их искористили за стварање нове капиталистичке класе у земљи и за лично богаћење.

Који год да је одговор на ово питање, свакако не иде наруку властима у Србији. У једном случају морали би да ухапсе велики број моћних људи и да пониште огроман број приватизација у којима су многа предузећа препродата новим власницима. У другом случају, морали би да признају да су наши „пријатељи“ са Запада помогли неке да нас олакша за неколико милијарди долара, али да нам је ипак национални циљ да будемо примљени у ЕУ и прихватимо њене стандарде. Било како било, „кипарске милијарде“ би нам добро дошле да покрпимо бројне рупе у већ прилично задуженој држави и да већ једном престанемо да узимамо нове зајмове чим нам се пружи прилика.